24. Выберыце правільна напісаны сказ.
1) Шасцёра студэнтаў прынесла падручнікі ў бібліятэку.
2) Неўзабаве на прыпынак падышло чалавек з восем.
3) Тры месяцы мінулі з пачатку дыпломнай работы.
А) усе сказы. **Б)** няма патрэбнага сказа. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

25. Жанрам якога функцыянальнага стылю з'яўляецца *даведка*?
А) мастацкага. **Б)** гутарковага. **В)** публіцыстычнага.
Г) афіцыйна-дзелавога. **Д)** навуковага.

26. Хто з мастакоў слова мае літаратурны псеўданім Валошка Максім?
А) Анатоль Бутэвіч. **Б)** Алесь Разанаў. **В)** Уладзімір Караткевіч.
Г) Андрэй Макаёнак. **Д)** Аркадзь Куляшоў.

27. У старажытнасці ткалі, вышывалі, кавалі своеасаблівыя фігуры, якія з'яўляліся адлюстраваннем чатырох стыхій прыроды і мелі падабенства з пэўнымі геаметрычнымі фігурамі. Суаднясіце назвы з фігурамі.

1) зямля;	*а) трохвугольнік;*
2) вада;	*б) крыж унутры круга;*
3) агонь;	*в) круг;*
4) паветра.	*г) прамавугольнік;*
	д) квадрат.

А) 1-а, 2-д, 3-в, 4-г. **Б)** 1-б, 2-г, 3-д, 4-в. **В)** 1-в, 2-а, 3-б, 4-д.
Г) 1-г, 2-б, 3-в, 4-а. **Д)** 1-г, 2-в, 3-а, 4-б.

28. Гэты выдатны дзяржаўны дзеяч, мастак слова, вучоны-прыродазнавец, філосаф упершыню выкарыстаў слова *марфалогія* як тэрмін. Пра каго ідзе гаворка? Гэта … .
А) А. Абуховіч. **Б)** М. Карамзін. **В)** А. Бялыніцкі-Біруля.
Г) В. Гётэ. **Д)** І. Гашкевіч.

29. Першая ўніверсальная Беларуская энцыклапедыя (Бел СЭ) выйшла ў 1969-1975 гадах. Гэта выданне ўключала каля 35 тысяч тэрмінаў. Колькі тамоў Бел СЭ было выдадзена ў тыя гады?
А) 10. **Б)** 12. **В)** 14. **Г)** 16. **Д)** 18.

30. Хто з мастакоў слова з'яўляецца аўтарам вершаванага радка: "Захавай маю мову, чарговы наш век…"
А) Г. Бураўкін. **Б)** М. Стральцоў. **В)** С. Грахоўскі.
Г) Н. Гілевіч. **Д)** Н. Гальпяровіч.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб'яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пры падтрымцы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.
220045, г. Мінск, вул. Яна Чачота, 16 тэл. (017) 372 36 17, 372 36 23
e-mail: info@bakonkurs.by http://www.bakonkurs.by/
ГА «БА «Конкурс». Заказ 17. Тыраж 15300 экз. г. Мінск. 2017 г.

Конкурс па беларускай мове
«БУСЛІК-2017»

Чацвер, 16 лютага 2017 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай і электроннымі сродкамі забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (10 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 10 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 10 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 30 балаў;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 150, аднак аўтары задання не прадугледжваюць яго поўнага выканання ўдзельнікамі. У заданне гульні-конкурсу ўключаны пытанні, веды пра якія не прадугледжаны школьнай праграмай;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу; пры парушэнні гэтых патрабаванняў удзельнікі могуць быць дыскваліфікаваны;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем і чарнавік удзельнік забірае з сабой;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце http://www.bakonkurs.by/ праз 1-1,5 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 10-11 класаў

1. Здаўна ў народзе гавораць: "*Багата вясна кветкамі, а восень …*" .
А) палеткамі. **Б)** цукеркамі. **В)** хараводамі. **Г)** сенажацямі. **Д)** ягадамі.

2. Колькі ўсяго сустракаецца [с] у вершаваных радках Л. Пранчака?
Сэрцы шчырыя гамоняць,
Сэрцы блізкія пяюць.
Над азёрнаю старонкай
Песні родныя плывуць…
А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

3. Якім словам з дадзеных можна выказаць сэнс устойлівага спалучэння *пускаць пыл у вочы*?
1) падманваць; 2) паспешліва; 3) пакрыўдзіцца; 4) моцна.
А) няма патрэбнага слова. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

4. У народзе існуе прыкмета: *Калі вясёлка ў небе пахілая і нізкая, то будзе … .*
А) вецер. **Б)** зацішша. **В)** спякота. **Г)** снег. **Д)** дождж.

5. Словы, якія выкарыстоўваюцца людзьмі той ці іншай прафесіі ці спецыяльнасці, называюцца … .
А) агульнаўжывальныя. **Б)** дыялектныя. **В)** прафесійныя.
Г) жаргонныя. **Д)** запазычаныя.

6. Слова *прыпынак* складаецца з наступных марфем.
А) прып – корань, **ын** – суфікс, **ак** – канчатак.
Б) пры – прыстаўка, **пын** – корань, **ак** – суфікс.
В) пры – прыстаўка, **пын** – корань, **ак** – суфікс, нулявы канчатак.
Г) прыпын – корань, **а** – суфікс, **к** – суфікс, нулявы канчатак.
Д) прыпы – корань, **н** – суфікс, **ак** – канчатак.

7. Выберыце словы з прапанаваных, якія маюць два аднолькавыя санорныя гукі:
1) прыемна; 2) калоны; 3) мандарын; 4) інфармацыя; 5) ананас.
А) усе словы. **Б)** няма патрэбных слоў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

8. Спектакль у гонар аднаго з заслужаных удзельнікаў называецца … .
А) бініфіс. **Б)** бінефіс. **В)** беніфіс. **Г)** бенефіс. **Д)** беняфіс.

9. Палескай Амазоніяй называюць беларусы раку … .
А) Прыпяць. **Б)** Нёман. **В)** Дзвіна. **Г)** Свіслач. **Д)** Шчара.

10. Вызначце тып аднасастаўнага сказа.
Не рабі ліхога і не бойся нікога.
А) пэўна-асабовы. **Б)** няпэўна-асабовы. **В)** абагульнена-асабовы.
Г) безасабовы. **Д)** назыўны.

11. Якое з дадзеных словазлучэнняў складзена няправільна?
1) дробны почырк; 2) дробязная цікавасць; 3) дробная капейка.
А) усе словазлучэнні складзены правільна.
Б) усе словазлучэнні складзены няправільна. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

12. Вызначце з прапанаваных правільна напісаныя словы.
1) архіёлаг; 2) акіян; 3) піаніст; 4) рэаліст; 5) авіацыя.
А) усе словы. **Б)** няма патрэбных слоў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

13. У якіх прыкладах словы напішаце з вялікай літары?
1) браты (І, і)вановы; 2) першыя (Д, д)рыгавічы;
3) (П, п)алац спорту; 4) (Д, д)ом адпачынку.
А) ва ўсіх прыкладах. **Б)** няма патрэбных прыкладаў.
В) 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 3, 4.

14. У якіх сказах на месцы пропуску(-аў) неабходна паставіць коску(-і)?
1) Першы гром _ нібы грукат калёс _ пакаціўся па небе.
2) Падалі сняжынкі _ такія белыя _ што лебядзіны пух.
3) Новая хата была _ як цацка.
4) Менш чым праз хвіліну _ сястра вярнулася ў пакой.
А) ва ўсіх сказах. **Б)** толькі ў сказе 1. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

15. Дадзены словы:
1) агледз..ся; 2) людз..мі; 3) рамен..чык; 4) песен..ка.
У якіх словах на месцы пропуску напішаце мяккі знак?
А) ва ўсіх словах. **Б)** няма патрэбных слоў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

16. Выберыце з прапанаваных выразы, якія з'яўляюцца сінонімамі ўстойлівага спалучэння *вадзіць за нос*.
1) браць на вудачку; 2) гуляць у ката і мышку;
3) ламаць шапку; 4) падпускаць лёстачкі.
А) усе выразы. **Б)** 1, 2. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

17. Выберыце сказ(-ы), у якім(-іх) на месцы пропуску напішаце часціцу *не*.
1) Што толькі гэты клён __ пабачыў на сваім вяку.
2) Хіба ж __ былі цікавымі ўрокі літаратуры?
3) Дубы __ маўчалі, шумелі лісцем, асабліва калі блізка была навальніца.
А) усе сказы. **Б)** няма патрэбных сказаў. **В)** 1. **Г)** 1, 2. **Д)** 3.

18. Выдзеленыя словы ў пары словазлучэнняў *узяць ноту* ***соль*** *– марская* ***соль*** з'яўляюцца … .
А) сінонімамі. **Б)** антонімамі. **В)** амонімамі.
Г) паронімамі. **Д)** мнагазначнымі словамі.

19. У якіх парах слоў націск служыць для адрознення граматычнага значэння?
1) рукі – рукі; 2) музыка – музыка; 3) дамы – дамы; 4) званы – званы.
А) усе пары слоў. **Б)** няма патрэбных прыкладаў.
В) толькі 1. **Г)** 1, 2. **Д)** 3, 4.

20. Хто з вядомых мастакоў слова пераклаў раман у вершах "Яўген Анегін" і паэму "Цыганы" А. С. Пушкіна на беларускую мову?
А) Алесь Гарун. **Б)** Ядвігін Ш. **В)** Я. Купала.
Г) Максім Багдановіч. **Д)** Аркадзь Куляшоў.

21. У напісанні якіх слоў дапушчана памылка?
1) выбарскі; 2) чэшскі; 3) фудбол; 4) заводскі; 5) нясвіскі; 6) французскі.
А) усе словы. **Б)** няма патрэбных слоў. **В)** 1, 3, 5. **Г)** 2, 4, 6. **Д)** 3, 6.

22. У якіх словах з дадзеных на месцы пропуску напішаце літару *е*?
1) рады..логія; 2) рады..метрычны; 3) рады..метрыя;
4) рады..біялогія; 5) рады..канцэрт.
А) ва ўсіх словах. **Б)** няма патрэбных слоў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

23. Літарны склад кірыліцы адпавядаў гукавой сістэме … .
А) грэчаскай мовы. **Б)** лацінскай мовы. **В)** стараславянскай мовы.
Г) усходнеславянскіх моў. **Д)** заходнеславянскіх моў.